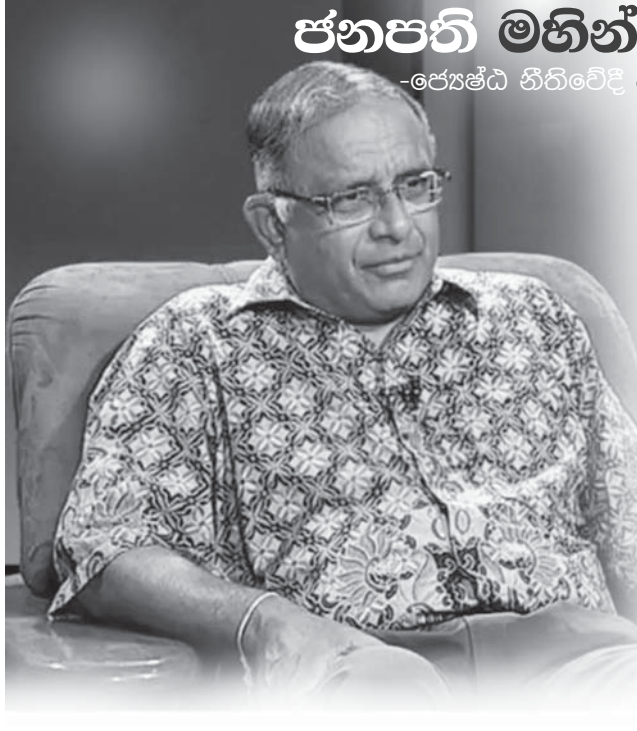

ජනපති මහින්ද හුසුදස්සේ

-ජ්‍යෙෂ්ඨ නීතිචේදී ආචාර්ය ජයමිපති වික්‍රමරත්න

බල පැහැදිලි වෙහෙරක් කියලා. ඒ ආකාරයට ආගමික සංවිධානවලට සහය දීමට ආණ්ඩුවට සූදානම් විය යුතුයි.

"ජනාධිපතිවරයාට ආගමික වශයෙන් ඉදිරිපත් විය හැකිද?" යන කාරණය පිළිබඳ රට තුළ මතුව ප්‍රවාද සහ සංවාද මේ වන විට විවාද බවට පත්වෙමින් පවතී. උතුරු පළාත් සභා මැතිවරණයෙන් ආණ්ඩුවේ බලය අල්ලාගැනීමට යාමෙන් පසු මේ කටිතාල දැනුමටත් සමාජයේ මෙසේ අවධානයට ලක්විය. ඒ අතර ආණ්ඩුව ලබන ජනවාරි 15 දිනට පෙර ජනාධිපතිවරණයක් පැවැත්වීමට කටයුතු සූදානම් කරමින් සිටින බවද වාර්තා වේ.

1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව මගින් කිසියම් පුද්ගලයකුට රටේ විධායක ජනාධිපති වරයා ලෙස තනතුරු දැරීමට කාලය ධුර කාල දෙකක් පමණක් වසර 12ක සීමා පනවා තිබූ නමුත් 18 වෙනි සංශෝධනය මගින් එම සීමාව ඉවත් කරනු ලැබීය. දැන් රටේ පවතින නීතිය අනුව යම් පුද්ගලයකුට අසීමිත වාර ගනනක් ජනාධිපතිවරණයට ඉදිරිපත්වීමේ සහ ජීවිතාන්තය තෙක් හෝ ජනාධිපති ධුරයේ දැරී සිටීමේ හැකියාව පවතී. එහෙත් 18 වන සංශෝධනය සම්මත කරගැනීමට පෙර එක්වත් ජනාධිපති මහින්ද රාජපක්ෂ ජෛවයේ ජනාධිපති ධුරයට තේරුම්ව තිබූ බැවින් ඔහුට තුන්වෙනි වරක් ජනාධිපතිවරණයකට ඉදිරිපත් විය හැකිද යන්න පිළිබඳ ගැටලුවක් මතු වේ.

නිවසු අභිවිනිසුරුවරයකු ඇතුළුව නීති ක්ෂේත්‍රයේ ජ්‍යෙෂ්ඨයන් රාශියක් ප්‍රකාශ කරන්නේ 18 වන සංශෝධනයේ විධි විධාන අනුව රාජපක්ෂ ජනාධිපතිවරයාට නැවත වතාවක් ජනාධිපතිවරණයකට ඉදිරිපත්වීමට ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවෙන් නොමැති බවය. එහෙත් ඊට විරුද්ධ අදහස් දක්වන නීති ප්‍රවේශයක් කිහිප දෙනෙක් පෙන්වා දෙන්නේ එවැනි බාධකයක් නොමැති බවය. අවශ්‍ය නම් ඒ පිළිබඳ ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයෙන් අවම නියුක්තයක් ලබාගැනීමට ප්‍රථම ජනාධිපතිවරයාට හැකියාව ඇති බවය. ඉහළ අධිකරණ විනිසුරන් පත් කිරීමේ ජනාධිපති බලය විධායක ජනාධිපතිවරයා සතු වීමත් ඒ බලය පාවිච්චි කරමින් තමන්ගේ මනාපයට පත්කළ විනිසුරන් ඉහළ අධිකරණවල සිටීමත් හේතුවෙන් මේ ගැටළුව ජනාධිපතිවරයාට වාසිසහගත ලෙස අධිකරණයෙන් නිරාකරණය කර දෙනු ඇතැයි බොහෝ දෙනාගේ විශ්වාසය වී ඇති බවක් පෙනේ.

ඒ සංවාදයට එක්වෙමින් ආචාර්ය ජයමිපති වික්‍රමරත්න විධායක ජනාධිපති ධුරය සහ අවම නියුක්ත නීතිය පිළිබඳව ලෝකයේ පිළිගත් සිද්ධාන්ත සම්බන්ධයෙන් සිදුකරන විග්‍රහණය වේ. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා නීතිය පිළිබඳ විග්‍රහණයක වන ජ්‍යෙෂ්ඨ නීතිචේදී ආචාර්ය ජයමිපති වික්‍රමරත්න මේ අදහස් පළකළේ ඉකුත් 29 දින කොළඹ දී පැවැති ප්‍රසිද්ධ මහජන සභා දසක ආරාධිත දේශකයකු ලෙස සහභාගි වෙමිනි.

වත්මන් ජනාධිපතිවරයාට හැටහ වරක් ජනාධිපති ධුර අවස්ථාවකට ලක්ව ඇත. ජනාධිපතිවරයාට ඉදිරිපත් විය හැකිද යන කාරණය පිළිබඳ ව්‍යවස්ථානුකූල විග්‍රහණ ඉදිරිපත් කිරීමට මම මෙහෙයවිමි. පාර්ලිමේන්තු ක්‍රමය ක්‍රියාත්මක වන රටවල අගමැතිවරයා පහසුවෙන් ඉවත් කළ හැකියි. එමගින් පහසුවෙන් ආණ්ඩු වෙනස් කළ හැකියි. එහෙත් විධායක ජනාධිපති ක්‍රමයේ ක්‍රියාත්මක වන රටවල ජනාධිපති තනතුරට ගිමිවන විශාල බලය නිසා එලෙස පහසුවෙන් ආණ්ඩු වෙනස් කිරීම කළ නොහැකියි. එනිසා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රටවල්වල ව්‍යවස්ථාවෙන්ම විධායක ජනාධිපති ධුරකාලය සීමා කර තිබෙන්නේ, එමගින් එක් පුද්ගලයකු අතර බලය කේන්ද්‍රගතවීමට එක්තරා ආකාරයක සීමාවක් පැහැදිලිව. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ශක්තිමත් වෙමිනි.

විශාල විධායක බලයක් සහිත ජනාධිපතිවරයෙක් දීර්ඝ කාලයක් බලයේ සිටින විට රාජ්‍ය සහ දේශපාලන පක්ෂය අතර කියන වෙහෙස බොහෝවනවා. මේ හොඳම උදාහරණය බවට අද ශ්‍රී ලංකාව පත්වෙලා තියෙනවා. අද ශ්‍රී ලංකා නීතියේ පක්ෂය හා රාජ්‍ය අතර වෙනසක් හැ. ඒ වගේම පක්ෂ දේශපාලනය මත පදනම් වූ දේශපාලනයකට රටක් තුළ ඉබ්බ ලැබෙන්නේ මෙවැනි සීමා කිරීම ඇති විටයි. එක් හැකිමක් මෙහි පුද්ගලයන් මත පදනම් වූ දේශපාලනයක් බවට පත්වෙනවා. ඒ වගේම විවිධ ආයතන දක්ෂතාවලින් රටට ප්‍රයෝජන ගන්න අවස්ථාවක් නොදෙසී යනවා. ඒ වගේම රටක ජනාධිපතිවරයෙක් දීර්ඝ

කාලයක් බලයේ සිටින විට ඔහුට හැකියාව ලැබෙනවා මෙහිවර්තමාන ක්‍රම පවා තමන්ගේ වාසියට වෙහෙස් කර ගන්න. 18 වන සංශෝධනයට විරුද්ධව අවි තර්ක ඉදිරිපත් කරන විට ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය දුන්න එක ලත්තරයක් තමයි කෙසේත් කැමති වාර ගානක් ජනාධිපතිවරණයට ඉල්ලුවාට කමක් හැ. ඔහුට තෝරාගන්නවාද හැක්කේ කියා තීරණය කරන්නේ ජනතාවගේ කියන එක. එක මතුවීමට මෙහි මත පමණක් ඉදිරිපත් කෙරෙන අදහසක්. මතුපිටත් බලගතවන ජනතා ජනදයෙන් තමයි ජනාධිපති තෝරාගන්නේ. මැතිවරණයක් තමයි කියන්නේ. තමුත් එය හිඳහස් හා සාමාන්‍ය මැතිවරණයක් වෙහෙස්ද? සියළු රාජ්‍ය බලය අතර කියන ආණ්ඩුක්‍රමයේ වෙනස් වෙන කෙටාට ජනාධිපතිවරණය පැවැත්වීමට කියන අවස්ථාව වැඩියි. මැතිවරණ තියන එක නොවෙයි ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය. ඒවා හිඳහස් සහ සාමාන්‍ය මැතිවරණ නම් පමණයි. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය තනවමුදු වෙන්නේ.

එක්වත් ජනාධිපතිවරයාට හැටහ වරක් ජනාධිපති ධුර අවස්ථාවකට ලක්ව ඇත. ජනාධිපතිවරයාට ඉදිරිපත් විය හැකිද යන කාරණය පිළිබඳ විග්‍රහණය ඉදිරිපත් කිරීමට මම මෙහෙයවිමි. පාර්ලිමේන්තු ක්‍රමය ක්‍රියාත්මක වන රටවල අගමැතිවරයා පහසුවෙන් ඉවත් කළ හැකියි. එමගින් පහසුවෙන් ආණ්ඩු වෙනස් කළ හැකියි. එහෙත් විධායක ජනාධිපති ක්‍රමයේ ක්‍රියාත්මක වන රටවල ජනාධිපති තනතුරට ගිමිවන විශාල බලය නිසා එලෙස පහසුවෙන් ආණ්ඩු වෙනස් කිරීම කළ නොහැකියි. එනිසා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රටවල්වල ව්‍යවස්ථාවෙන්ම විධායක ජනාධිපති ධුරකාලය සීමා කර තිබෙන්නේ, එමගින් එක් පුද්ගලයකු අතර බලය කේන්ද්‍රගතවීමට එක්තරා ආකාරයක සීමාවක් පැහැදිලිව. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ශක්තිමත් වෙමිනි.

අතැම ලිපියක මම කියව්වා අවම නියුක්තය වන ව්‍යවස්ථාවට අදාළ හැ. ඒ සඳහා වෙහෙස ගොඩනැගීමක් කරන්න මගේ කියලා. තමුත් ව්‍යවස්ථාව අවම නියුක්තය කරන්නට පාවිච්චි කරන්නේ සාමාන්‍ය නීති අවම නියුක්තය කරන්නට පාවිච්චි කරන ක්‍රමවේදයක් තමයි. සාමාන්‍ය නීතියේ ප්‍රවෘත්ති ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ ප්‍රවෘත්ති අවම නියුක්තයේදී එකම රට තමයි පාවිච්චි කරන්නේ. එනමුත් පහසුවෙන් ආණ්ඩු වෙනස් කළ හැකියි. එහෙත් විධායක ජනාධිපති ක්‍රමයේ ක්‍රියාත්මක වන රටවල්වල ව්‍යවස්ථාවෙන්ම විධායක ජනාධිපති ධුරකාලය සීමා කර තිබෙන්නේ, එමගින් එක් පුද්ගලයකු අතර බලය කේන්ද්‍රගතවීමට එක්තරා ආකාරයක සීමාවක් පැහැදිලිව. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ශක්තිමත් වෙමිනි.

බල පැහැදිලි වෙහෙරක් කියලා. ඒ ආකාරයට ආගමික සංවිධානවලට සහය දීමට ආණ්ඩුවට සූදානම් විය යුතුයි. ඒ විදිහට අවම නියුක්තය කරන්න නම් ඒ සඳහා ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයක් ප්‍රවෘත්ති හැ. ලෝකයේ හැම තැනම අවම නියුක්තය කිරීමේදී පිළිගන්න ක්‍රමය තමයි පහත හෝ ව්‍යවස්ථාව කියවා බලා ඒ මත අවම නියුක්තය කිරීම. ඉති කලාතුරකින් හැක්කේ කියවා බලන ලද අවස්ථාවක් තියෙනවා. තමුත් එය හුසුදස්ස ක්‍රමයක් කියලයි තිබියේ පිළිගන්නේ. මූලික වශයෙන් බලයෙන් පහත දෙයයි.

බිත්තිය කියනවා පහත අරමුණ මොකක්ද කියා බලන්නේ රටේ මිනිස්සු කියපු දේවල් හෝ පාර්ලිමේන්තුවේ කියපු දේවල් මත නොවෙයි. පහත කියවීම මගින් කියා. එහි සඳහන් වන්නේ 'ඉ' එය කියන විට හැකි යන්නේ බලයේ' යන්නයි විවෘත බලයෙන්. එය ඉතාමත් පැහැදිලිව මෙහි කියා තිබෙනවා.

තව දෙයක් තමයි ලෝකයේ කෙසේ හෝ වේවා ව්‍යවස්ථාව සහ සාමාන්‍ය නීති අවම නියුක්තය කරනකොට සුදුකරන්නේ යම් කිසි වගන්තියකින් යම් වෙනසක් සිදුකර ඇත්නම් ඒ වෙනස බලපාන්නේ එය සිදුකළ දින සිට ඉදිරියට පමණයි. යම් කිසියක් අතීතයට බලපාන්න නම් එහි පැහැදිලිව ප්‍රකාශිතව සඳහන් කළ යුතුයි මේ නීතිය අතීතයටද බලපාන අයුරින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබේ කියලා. එය ඉතා වැදගත් කියා මුහුණ දෙනවා. යම් කිසි පහතක එය අතීතයට බලපාන බව විශේෂිතවම පැහැදිලිව සඳහන්වෙලා හැක්කේ එය බලපානු ලබන්නේ පහතේ සම්මත කරගන්නා ලද ආකාරයට අනාගතයට පමණයි කියා.

18 වෙනි සංශෝධනයේ කියන ප්‍රශ්නය තමයි එය අතීතයට බලපාන බව සඳහන් පැහැදිලි වගන්තියක් නොමැතිකොට.

මය කියන නර්කය අනුව අපේ රටේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව අදාළ වෙන්නේ පිරිමින්ට පමණයි කියා නර්ක කරන්න පුළුවන්. මොකද ව්‍යවස්ථාවේ කොහෙවත් නැ "අය" කියා. හැම නැනැම කියෙන්නේ "ඔහු" කියලා.

අවම නියුක්තය සඳහා ලෝකයේ උසස් පාවිච්චි කරන අතර බඩබලය මෙක්සිකෝව පවසන්නේ කුමක්ද? කිසිදු අවම නියුක්තයක් මේ තරම් ස්ථායීතාව නොවෙයි. නීතියක් අවම නියුක්තය කරන විට ආපස්සට ක්‍රියාත්මක වන ආකාරයෙන් අවම නියුක්තය කරන්නේ හැ. අතීතයට බලපාන හෙය ක්‍රියාත්මක කරනවා නම් පැහැදිලිව පහතේ ඒ බව සඳහන්ව තිබිය යුතුයි. මේ පිළිබඳ ඉතාමත් හොඳම නව නිදසුන් කියෙන්නේ ඉන්දියාවේ. එහෙය ඉතාමත් පැහැදිලිව ක්‍රියාත්මක ව්‍යවස්ථාවක හෝ නීතියක ප්‍රතිපාදන ක්‍රියාත්මක වන්නේ සම්මත කරගැනීම සිට

ඉදිරියට කියලයි. අතීතයට බලපාන්න නම් එය ඒ පහතෙහි පැහැදිලිවම සඳහන් විය යුතුයි කියලයි. මැතිවරණ සුදුසුකම් හුසුදස්ස මේ පිළිබඳව අවම අදාළව ඉතාමත්ම වැදගත් සඳහන්ව මුහුණට තිබෙනවා. හුසුදස්ස මේ කියනවා කිසියම් ප්‍රතිපාදනයක් (උදාහරණයක් වශයෙන් මැතිවරණ නීති) දැඩි ලෙස අවම නියුක්තය කළ යුතුයි. ඒ අදාළ බලගතය මෙහිදී අවම මූලික ප්‍රශ්නයක් මතු වෙනවා. අපේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ තුන්වෙනි වගන්තියේ කියනවා පහත මූලික මූලික අයිතිවාසිකම් සහ ජනද බලය ජනතා පරමාධිපත්‍යයට අයිති කියා. ජනද බලයට බාධාවක් ආකාරයේ කිසියම් පැහැදිලිව ඒ නීතිය සම්මත කරගන්නට පහත විධායකයන් සඳහන්ව තිබිය යුතුයි.

2010 ජනවාරි මාසයේ මේ රටේ ජනතාව මහින්ද රාජපක්ෂ මහත්තයාට ජනදය දෙනකොට එතු ක්‍රියා ව්‍යවස්ථාව අනුව ජනතාව දැනගත්ත විට මේ ජනාධිපතිවරණයෙන් සහයෝගී වූ පසු මේ පුද්ගලයාට හැටහ රටේ ජනාධිපතිවරණයකට ඉදිරිපත්වීමට හැකියාවක් නොමැති බව. පක්ෂ විපක්ෂ හැම දෙනාම එතු ඒ නිදසුන් ගත්තේ ඒ දැනුවත්භාවය සහිතවයි. ඒ අවුරුද්දේම සැප්තැම්බර් මාසයේදී නීතිය වෙනස් කරලා කියනවා මේ පක්ෂ ජනාධිපතිවරයාට දෙයුරුයක් නොවෙයි මහතරම් වාර ගානක් ජනාධිපති ධුරය දරන්න පුළුවන් කියලා. එහෙත් නම් මේ 18 සංශෝධනය සම්මත කරගන්නා අවස්ථාවේ එහි සඳහන් කොටසේදී අයි මේක අතීතයටත් බලපාන ආකාරයෙන් ක්‍රියාත්මක වෙමවා කියලා. එතු 18 වන සංශෝධනයේ එවැනි විධි විධාන සඳහා තිබුණා නම් අයි එතු උපායයට ගිහිල්ලා තර්ක කරන්නේ දැනටමත් ජනදය දුන් අයත් ජනද හැටහට හා එමගින් ඔවුන්ගේ පරමාධිපත්‍යයට මේ නීතිය බලපාන ආකාරයෙන් සම්මත කරගැනීමට ජනතා විධායකයන් අවශ්‍යයි කියලයි. එතු එක 18 සංශෝධනයට අදාළත් නොකළේ නිතාමතම ජනතා විධායකයන්ට සෑම වැඩිවැගන්තට වෙන්වත් පුළුවන්.

කෙසේ වුවත් එතු ඒ වගේ ප්‍රකාශන විධි විධානගෙන් තිබුණා නම් ඒ ප්‍රශ්නය ශ්‍රේෂ්ඨාධික-

සංවාද සමහර ක්‍රමාලේ සෙනෙවිරත්න

රණයේදී මතු වෙනවා. මොකද 2005දී එතුමා කිව්වා විධායක ජනාධිපති ක්‍රමය හැකිකරනවා කියලා. 2010 මහින්ද ජනතාව ඉදිරි දැක්මේ කිව්වා ජනාධිපති ක්‍රමයේ බලගත වන්නේ සීමා කරනවා කියලා. ඒ නිසා රටේ ජනතාව බලපාලනකරනු වුණේ හැ 18 වන ව්‍යවස්ථාවට බලපාන බලය ක්‍රියාත්මක වෙයි කියලා. ජනදය දෙන වෙලාවේ කිසිදු සංශෝධන තිබුණේ හැ ජනාධිපති ධුරයේ බලගත වන්නේ රටේ වෙනම කියලා. ජනද දැනට කියන බලපාලනකරනු වුණේ මේක තමයි මහින්දගේ අවසාන ධුර කාලය කියලයි. එය ආපස්සට වෙහෙස් කරනවා නම් 18 සංශෝධනය ආ වෙලාවේ මෙහෙවරයා ඒ සඳහා ජනතා විධායකයන් අවශ්‍යයි කියන කාරණය.

එතු මතු වෙන්න තිබුණු ප්‍රශ්නය තමයි දැන් අද මතු වෙලා තියෙන්නේ. මේ ප්‍රශ්නය විසඳාගන්න කියන එකම ක්‍රමය තමයි මේ කාරණයෙන් අරගත ආපසු පාර්ලිමේන්තුවට යන එක. 18 වෙනි සංශෝධනයට අයිතිවරන් බලපාන ආකාරයෙන් ප්‍රති සංශෝධනයක් නොගල්ලා එය පාර්ලිමේන්තුවට දෙනවා දෙකක් කාරණයක් සම්මත කරවා ගත යුතුයි. එය පමණක් ප්‍රමාණවත් වන්නේ හැ. ඉන් පසු ජනතා විධායක